

2.1 REGIONRAPPORTAR - METODE OG MEDVERKNAD

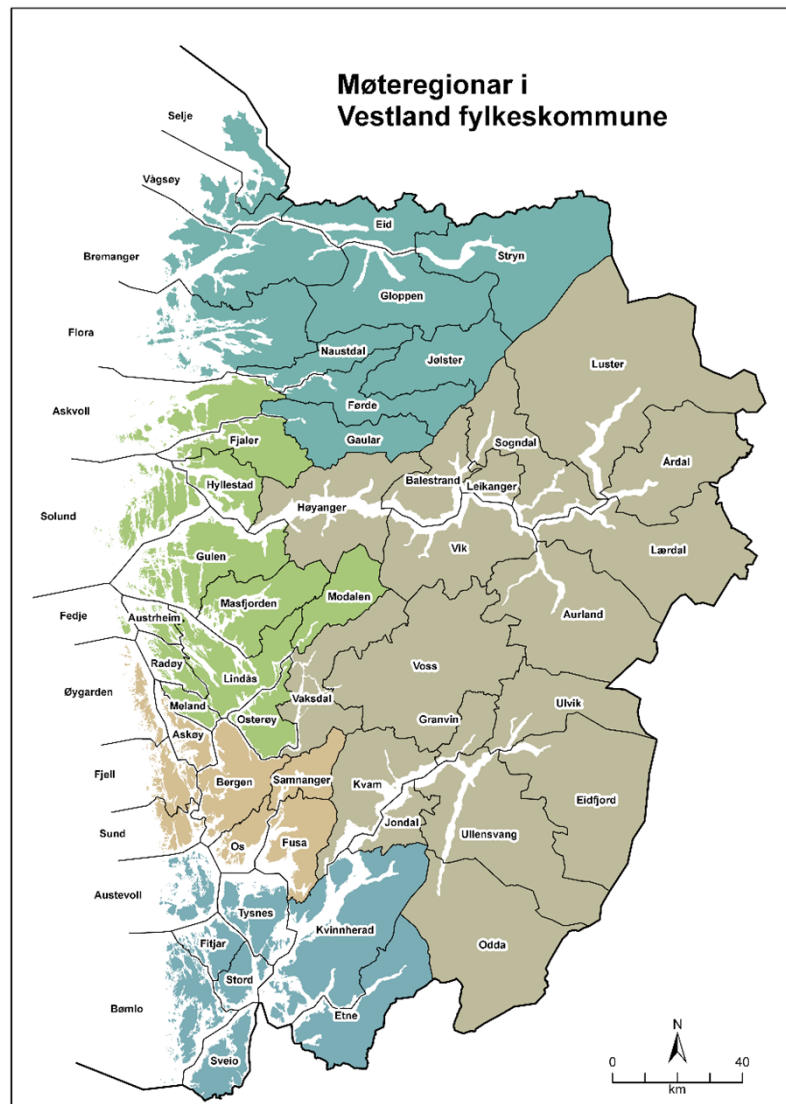
Kartet over Vestland illustrerer dei fem regionane rapportane i dette kapitlet tek utgangspunkt i. Regionane er basert på dialogmøta som vart gjennomført i regi av fylkeskommunen våren 2019.

Regionrapportane gjev eit grunnlag for å vurdere kva moglegheiter og utfordringar heile fylket står ovanfor. Rapportane er basert på tre element; (1) utviklingstrekk i regionen frå dokumentet *Vestland | Statistikk og utviklingstrekk*, (2) folkehelseundersøkingane i Hordaland og Sogn og Fjordane og (3) medverknad frå innbyggarane i heile Vestland gjennom spørjeundersøking og dialogmøte.

Utviklingstrekk – Vestland | Statistikk og utviklingstrekk
Dette dokumentet ligg til grunn for arbeidet med å setje retning og mål for planane og

strategiane som vert utarbeida for det nye fylket. Det gjev ei oversikt over sentrale utviklingstrekk i fylket, og inneheld tal og fakta om Vestland innanfor eit breitt spekter av samfunnstema. Mykje av informasjonen er presentert på kommunenivå. Dette gjer at vi kan samanlikne kommunar, men også større geografiske områder i fylket, som regionar. Statistikk og utviklingstrekk om utvalde samfunnstema er presentert for kvar enkelt region i regionrapportane under. Tema følgjer kapittelinnendinga i *Vestland | Statistikk og utviklingstrekk*, der ein også finn utfyllande informasjon.

Folkehelseindikatorar - Folkehelseundersøkingane i Hordaland og Sogn og Fjordane
Fylkeskommunen har eit ansvar for å legge til rette for god folkehelse i fylket. For å gjere det, må vi vite korleis innbyggarane si helse er, og kva faktorar som påverkar den. I den samanheng vart det gjennomført ei folkehelseundersøking av vaksenpopulasjonen i Hordaland i 2018. Resultata frå undersøkinga vart brukt i *Vestland | Statistikk og utviklingstrekk*. Tilsvarende undersøking har blitt gjennomført i Sogn og Fjordane i 2019. Fem utvalde variablar frå undersøkinga er presentert for kvar region i rapportane under. Vi presenterer informasjon om korleis innbyggarane har det gjennom opplevd trivsel,

tilgjengelegheit, sosial støtte, deltaking i organisert/uorganisert aktivitet og støy. Desse vart i liten grad drøfta under innspela på dei regionale dialogmøta. Likevel er dei blant dei utvalde indikatorane som folkehelseeringen¹, både i Hordaland og Sogn og Fjordane, meiner er sentrale indikatorar i folkehelsearbeidet. Difor vel vi å framheve variablane her. Gjennom å bruke svar frå folkehelseundersøkinga, har også «folk flest» fått ei stemme inn i arbeidet, i tillegg til dei inviterte og dei deltakande som presentert i neste avsnitt.

Medverknad – Spørjeundersøking og dialogmøte

Innbyggjarane i Vestland har bidratt med å identifisere det dei opplev som sterke og svake sider ved sin region, i tillegg til å identifisere moglegheiter og trugslar som kan påverke vidare utvikling i regionen. Bidraga har kome gjennom ei spørjeundersøking og gjennom dialogmøta, og er presentert for kvar region i rapportane under. Inndelinga av tema følgjer spørjeundersøkinga.

Spørjeundersøking – identifiserer styrker og svakheiter

Undersøkinga vart sendt til personar i Hordaland og Sogn og Fjordane våren 2019.² Respondentane inkluderte blant anna administrativt tilsette i kommunane (35 prosent), representantar frå næringslivet (30 prosent) og kulturorganisasjonar (15 prosent), i tillegg til folkevalde i kvar kommune, ungdomsrepresentantar og frivillig sektor (til saman 20 prosent).³ Merk at dette er eit strategisk utval respondentar. Resultata frå undersøkinga kan difor ikkje seiast å vere representative for den generelle oppfatninga til innbyggjarane i kvar enkelt region. I tabellen presenterer vi dei fem emna som flest respondentar oppfatta som ein styrke eller svakheit i sin region.

Dialogmøte – identifiserer moglegheiter og trugslar

Dialogmøta vart arrangert våren 2019 i Bergen, Voss, Gulen, Førde og på Stord. Mellom 80 og 130 innbyggjarar møtte opp på kvart av dei fem dialogmøta. Anne Gine Hestetun og Jenny Følling, fylkesordførarar i høvesvis Hordaland og Sogn og Fjordane, fortalde om sine tankar og visjonar for det nye fylket. Vidare var prosjektleiar Rune Haugsdal møteleiar, og formidla informasjon om prosessen med fylkessamanslåinga. Dei frammøtte fekk presentert eit utval utviklingstrekk for den aktuelle regionen frå *Vestland | Statistikk og utviklingstrekk*, og resultat frå spørjeundersøkinga som hadde blitt gjennomført i forkant av møtet.

For fylkeskommunen var likevel den viktigaste delen av kvart møte, innspela frå regionen. Representantar frå blant anna frivillig sektor, næringsliv, ungdomsrepresentantar, regionråd og lokalpolitikarar heldt innlegg som skildra utfordringar dei opplev i sin region, samt deira ambisjonar for framtida, både for regionen og det nye fylket. I tillegg kom mange av synspunkta vi har tatt med oss frå dialogmøta, fram gjennom innspel frå salen. Vi har løfta fram dei mest omtalte emna i regionrapportane under, og kategorisert innspela som moglegheiter eller trugslar som kan påverke vidare utvikling i regionen.

¹ Folkehelseeringen er eit tverrfagleg samarbeid internt i kvar av fylkeskommunane i dag.

²Undersøkinga vart sendt ut til 517 personar der 394 personar gjennomførte heile undersøkinga og 111 personar gjennomførte deler av undersøkinga.

³Respondentane var tilsette innan kommunal planlegging, folkehelsekoordinatorar i kommunane, kommunalsjefar, rådmenn, ordførarar, ungdomsrepresentantar, bedriftsleiarar og leiarar i nærings- og regionråd.

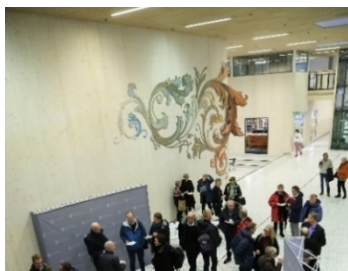
Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet 13.mai 2019

Kvam ungdomsråd var oppteken av ungdomsbillett og helse. Her på møtet i Bergen med dei to fylkesordførarane.

Mange gode innspel frå dei fram møtte. Her ved dialogmøtet i Førde.

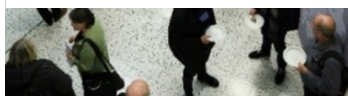
Hardangerrådet, Voss kommune og Sogn regionråd har allereie begynt samarbeidet om Indre Vestland. Her frå dialogmøtet på Voss.

Innspel frå salen under møtet i Leirvik.

Viktigheta av innving innsats. Her frå diPolitikar Kjellbjørg Lunde stilte spørsmål om kva fylkespolitikarane vil prioritere av samferdslesakene.

Elevane ved Voss vidaregåande skule, Skulestadmo, hadde laga smakfull mat til dei fram møtte.

Politikarpanelet på møtet i Leirvik.

Ordførar i Etne, Siri Klokkestuen, og ordførar i Stord, Gaute Epland på dialogmøtet i Leirvik.

Dialogmøte i Sløvåg.

2.2 REGIONRAPPORTAR

2.2.1 Møtereion Bergensområdet

Bergen, Askøy, Fjell, Øygarden, Sund, Os, Fusa, Samnanger

Utviklingstrekk i Bergensområdet

Folk og busetting	<ul style="list-style-type: none"> Folketalsvekst i alle kommunane dei siste fem åra. Det er venta folketalsauke fram mot 2040, spesielt i Askøy, Fjell og Os (37,2 prosent auke). Er venta å ha relativt låg del eldre (67 år eller eldre) i 2040.
Utdanning og kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> Høg del unge (25-29 år) med minimum fullført vidaregåande skule i Bergen (83,2 prosent). Noko lågare i dei andre kommunane i regionen. Samanlikna med fylket som heilheit, er det ein noko større (og aukande) del i alderen 30-39 år med høgare utdanning og mindre del med vidaregåande skule. Del med grunnskule som høgaste utdanningsnivå aukar i regionen for denne aldersgruppa.
Næring og økonomi	<ul style="list-style-type: none"> Samnanger og Øygarden har lågast sysselsettingsgrad i regionen. Dei andre kommunane ligg svært nær fylkessnittet (66 prosent). Tertiærnæringane dominerer i Bergen, Fjell, Os og Askøy. Fusa er sterke innafør sekundærnæringane. Sund, Øygarden og Samnanger har mange arbeidsplassar i offentleg sektor. Regionen har ei særleg styrke innan marin næring og ikkje-fornybar energiproduksjon.
Risiko og sårbarheit	<ul style="list-style-type: none"> I Vestland er det berre faste målestasjonar av luftkvalitet i Bergen. Kravet til god luftkvalitet var oppfylt ved alle målestasjonar i Bergen i 2017.
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> Mellom 75 og 100 prosent av innbyggjarane i Samnanger, Fusa, Sund og Øygarden har trygg tilgang til nærturterreng. Delen er mindre i dei andre kommunane, spesielt i Os og Bergen (under 50 prosent). 75-100 prosent av innbyggjarane i Sund, Askøy og Øygarden har trygg tilgang til rekreasjonsareal, medan færre har trygg tilgang i resten av regionen (50-75 prosent).
Levekår	<ul style="list-style-type: none"> Forskjellane blir større og del born i låginntektshushald aukar. Alle kommunane i Bergensområdet kjem likevel likt eller betre ut, samanlikna med nasjonal gjennomsnitt (12,3 prosent). Askøy, Fjell og Samnanger kjem best ut. Kvinner (i Hordaland) opplev sjølv, i større grad enn menn, at dei har mindre god råd. Både menn og kvinner opplev at dei har betre råd med aukande alder.
Samferdsle	<ul style="list-style-type: none"> Trafikkmengda i fylket er klart størst i dei mest sentrale stroka. Det gjeld områder i store deler av Bergensområdet, bortsett frå Fusa. Bergen har heilt klart størst del innbyggjarar med tilgang til eit høgfrekvent kollektivtilbod. Ein stor del av innbyggjarane i Fjell, Askøy og Os har også tilgang til eit høgfrekvent tilbod. Dess meir sentralt ein bur i Hordaland, dess betre opplev innbyggjarane tilgangen av kollektivtransport og dess større del av innbyggjarane nyttar seg av kollektivtransport til og frå arbeid og skule.
Kultur, fritid og deltaking	<ul style="list-style-type: none"> Deltaking ved kommune- og fylkestingsval, er generelt noko lågare, samanlikna med deltakinga ved stortingsval. Låg deltaking i kulturskulen. Generelt sett deltek ein mindre del born i kulturskule i meir folkerike kommunar i fylket – fleire av dei mest folkerike kommunane i Vestland, finn vi i Bergensområdet. Ein større del av ungdom i regionen opplev eit godt tilbod av idrettsanlegg enn kulturtilbod. Det er likevel store forskjellar mellom kommunane.
Levevanar og helse	<ul style="list-style-type: none"> Ein større del av innbyggjarane snusar dagleg (om lag 12 prosent), samanlikna med kommunane kring Bergensregionen. Ein større del av innbyggjarane i Bergen rapporterer om sjeldan eller aldri inntak av sukkerholdig brus/leskedrikk.

Kjelde: Vestland fylkeskommune. «Vestland | Statistikk og utviklingstrekk». 2019.

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

Folkehelseindikatorar for Bergensområdet

Folkehelseindikator	Deltek ein eller fleire gongar i månaden	Oppnådd pensjonsalder (67 år)	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
Deltaking i organisert aktivitet	53 %	60 %	43 %	44 %
Deltaking i uorganisert aktivitet	91 %	91 %	94 %	88 %
	Del som opplev å ha god tilgang	Oppnådd pensjonsalder	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
God tilgang på offentlig transport	76 %	80 %	77 %	79 %
God tilgang på natur- og friluftsområde	94 %	94 %	88 %	86 %
God tilgang på kultur	84 %	83 %	84 %	78 %
	Ikkje plaga	Mykje eller svært mykje plaga		
Støy	73 %	3,7 %		

Kjelde: Data frå folkehelseundersøkingane i Hordaland (2018) og Sogn og Fjordane (2019).

Medverknad – Innspel frå innbyggjarane i Bergensområdet

	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar
Folketalsutvikling			<ul style="list-style-type: none"> ○ Ta i bruk heile kommunen for å skape levande bygder og lokale arbeidsplassar ○ Kvalitet i skulen, helsetenester og vegstandard - viktig for busetting i distrikta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Utbyggingsmønster - Nasjonale og internasjonale mål må ikkje gå på bekostning av lokale behov
Oppvekst, skule og utdanning	<ul style="list-style-type: none"> ○ Høg kompetanse i barnehagane ○ Sterke skuleprestasjonar 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Det bør opprettast regionale omdomsråd ○ Ungdom frå fylket må finne ynskja utdanning i regionen ○ Desentralisert utdanning ved hjelp av ny teknologi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sentralisert utdanning
Kompetanse og rekruttering			<ul style="list-style-type: none"> ○ Samspel mellom næringsliv og utdanning for å tilby relevant utdanning for regionen ○ Styrke eksisterande nærings- og kompetansestruktur for å framstå attraktive for rett kompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fråflytting av ung og god kompetanse til Oslo
Samferdsel og infrastruktur		<ul style="list-style-type: none"> ○ Etterslep i vedlikehald på vegnett ○ Dårleg tilrettelagd for syklende og gåande ○ Dårleg kollektivtilbod (buss, båt) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Digital infrastruktur ○ Ungdomskort og «heim for ein hundrelapp» i distrikta ○ Vidareutvikling av forskjelleg type infrastruktur (veg, bane, luft, til sjøs) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Smale og rasutsette vegar – dagleg utfordring for skuleelevar, arbeidspendlarar næringsliv, reiseliv. Eks. Riksveg 7 ○ Ikkje tilstrekkeleg kollektivtilbod i distrikta
Verdiskaping og innovasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterk omstillingsevne ○ Mange nyetableringar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Liten eller ingen tilgang til risikovenleg kapital 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Steinmassar frå utbygging av riksveg 16 Arna-Voss må kome til nytte, samarbeid med nærliggande kommunar ○ Endå tettare samarbeid med heile <i>Vestlandet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårleg infrastruktur gjer det utfordrande for trygg og effektiv utvikling av reiseliv
Bedrifter og arbeidsplassar	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterke fagmiljø ○ Variasjon i næringslivet ○ Mange kompetanse-arbeidsplassar 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Utvikle arbeidsplassar innan energi og marine næringar i samspel med teknologi og kompetanse ○ Endå tettare samarbeid med heile <i>Vestlandet</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mogleg spenningsfelt mellom dei store samanslåtte kommunane kring Bergen og dei som framleis er små
Helse og levevanar				<ul style="list-style-type: none"> ○ Stort behov for helsesjukepleiarar på skulane
Areal, natur og kulturminne	Befolkninga har god tilgang til natur- og rekreasjonsområde		<ul style="list-style-type: none"> ○ Følgje opp friluftsmeldinga til regjeringa med regionale planar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vindkraftplanar som omhandlar område med store friluftsverdiar i fjellet ○ Dårleg infrastruktur gjer fleire område mindre tilgjengelege
Kultur og fritidstilbod	<ul style="list-style-type: none"> ○ Variert kulturtilbod ○ Gode idrettsanlegg ○ Stor frivillig innsats 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Få tilbod som sikrar inkludering ○ Låg deltaking i kulturlivet 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fylket må arbeide for større statlege overføringar innan kulturfeltet ○ Bergen som Vestland sitt kulturelle kraftsenter og spydspiss ○ Skule- og idrettsanlegg må sjåast i samanheng 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mangel på nasjonal politikk som styrkar kulturinstitusjonane regionalt
Klima og miljø		<ul style="list-style-type: none"> ○ Høg lokal forureining (luft, støy, kjemikalier osv.) 		

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Liten kunnskap om korleis ein kan kutte klimagassutslepp 		
Sosiale forskjellar og utanforskap		<ul style="list-style-type: none"> ○ Store forskjellar i inntekt ○ Mange fattige barnefamiljar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vidareutvikle det gode samarbeidet med Innvandrarrådet om integreringsarbeid 	
	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar

Merk: Spørjeundersøking – strategisk utval, ikkje representativt. X personar har gjennomført undersøkinga i møteregionen Bergen (X frå kommuneadministrasjon, X frå kommunepolitikk (inkl. ungdomsrepresentantar), X frå næring (bedrift, næringsråd, utviklingselskap), X frå kulturinstitusjonar/stiftingar, X frå frivillige organisasjonar).

Respondenter 150

2.2.2 Møteregeion Indre Vestland

Voss, Lærdal, Årdal, Aurland, Luster, Sogndal, Leikanger, Balestrand, Vik, Høyanger, Granvin, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Odda, Jondal, Kvam, Vaksdal

Utviklingstrekk i Indre Vestland

Folk og busetting	<ul style="list-style-type: none"> Folketalsnedgang i 10 av 18 kommunar dei siste fem åra (fødselsunderskot og negativ innlands flytting). Dette gjeld stort sett dei minst sentrale kommunane i regionen. Venta folketalsauke i dei mest sentrale kommunane som Sogndal og Voss fram mot 2040. Meir enn kvar fjerde innbyggjar vil vere 67 år eller eldre i over halvparten av kommunane i 2040.
Utdanning og kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> Om lag 80 prosent av unge (25-29 år) i dei fleste kommunane har vidaregåande skule eller meir utdanning. Samanlikna med fylket som heilheit, er det ein noko mindre (men aukande) del i alderen 30-39 år med høgare utdanning. Frå og med 2015 har ein større del hatt høgare utdanning samanlikna med vidaregåande skule. Del med grunnskule er aukande.
Næring og økonomi	<ul style="list-style-type: none"> Sysselsettingsgrada er høgare enn fylkesgjennomsnittet (66 prosent) i dei fleste kommunane. Unntaka er Årdal, Ulvik, Høyanger, Odda, Vaksdal og Jondal. Tertiærnæringane dominerer i Voss og Sogndal. Årdal (og Odda) er sterke innafor sekundærnæringane. Offentleg sektor er største næring i mange kommunar. Regionen har ei særleg styrke innan fornybar energiproduksjon.
Risiko og sårbarheit	<ul style="list-style-type: none"> Store område i regionen har høg/svært høg radonfare. Nivået av nitrogendioksid (NOx) i Flåm når til tider verdiar som kan ha negativ helsemessig påverknad. Saman med sot/røykpartiklar og vassdamp, bidreg dette til danning av røykskyer i fjordane. Store område i regionen er utsett for skredhendingar. Venta auke i nedbørsmengda vil auke faren for jord-, flaum- og sørpeskred i framtida.
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> Mellom 75 og 100 prosent av innbyggjarane i åtte av kommunane i regionen har trygg tilgang til næraturterreng. Ein mindre del har trygg tilgang i resten av kommunane. Størst del av innbyggjarane som har trygg tilgang til rekreasjonsareal finn vi i Odda (75-100 prosent). Elles er delen med trygg tilgang til rekreasjonsareal minst i Luster, Årdal, Lærdal, Aurland, Vik, Ulvik, Leikanger og Voss (0-50 prosent).
Levekår	<ul style="list-style-type: none"> Forskjellane blir større og del born i låginntektshushald aukar. Dei fleste kommunane i Indre Vestland kjem likt eller betre ut, samanlikna med nasjonal gjennomsnitt (12,3 prosent). Eidfjord, Årdal og Leikanger kjem best ut. Kommunane med ein høgare del born i låginntektshushald enn nasjonalt gjennomsnitt, er spesielt Ulvik og Balestrand, men også Odda, Vaksdal og Høyanger.
Samferdsle	<ul style="list-style-type: none"> Den største trafikkmengda i regionen, finn vi sentralt i Voss, på strekka mellom Voss og Bergen, og sentralt i Sogndal. Samanlikna med trafikkmengda i store deler av Indre Vestland, er det også mykje trafikk frå Sogndal til Leikanger, Fjærland og Gaupne, frå Voss mot Eidfjord og mellom Voss og Sogndal via Lærdal. Det er fleire ferjestrekker i regionen, der den klart mest trafikkerte er Fodnes – Mannheller. Dei fleste innbyggjarane i minst sentrale strok har eit lågfrekvent kollektivtilbod, medan dei fleste i meir sentrale stroka har eit mellomfrekvent tilbod.
Kultur, fritid og deltaking	<ul style="list-style-type: none"> Deltakinga ved kommuneval er noko høgare i kommunane kring Sognefjorden, i tillegg til Ulvik og Jondal, samanlikna med resten av kommunane i regionen. Liknande fordeling ser vi ved førre fylkestingsval, der særleg indre strok i regionen hadde høgare deltaking. Ved stortingsval er deltakinga høgare i heile regionen, særleg nord for Sognefjorden og i Hardanger. Meir enn halvparten av ungdom i dei aller fleste kommunane opplev at kulturtilbodet er godt. Sogndal, Årdal og Lærdal kjem særleg godt ut (over 69 prosent). Ein endå større del av ungdom i regionen opplev eit godt tilbod av idrettsanlegg (over 70 prosent i dei fleste kommunar). Eit unntaket er spesielt Jondal (17 prosent).
Levevanar og helse	<ul style="list-style-type: none">

Kjelde: Vestland fylkeskommune. «Vestland | Statistikk og utviklingstrekk». 2019.

Folkehelseindikatorar for Indre Vestland

Folkehelseindikator	Deltek ein eller fleire gongar i månaden	Oppnådd pensjonsalder (67 år)	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
Deltaking i organisert aktivitet	66 %	70 %	51 %	51 %
Deltaking i uorganisert aktivitet	90 %	87 %	96 %	88 %
	Del som opplev å ha god tilgang	Oppnådd pensjonsalder	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
God tilgang på offentleg transport	43 %	59 %	40 %	49 %
God tilgang på natur- og friluftsområde	96 %	95 %	94 %	92 %
God tilgang på kultur	82 %	84 %	78 %	75 %
	Ikkje plaga	Mykje eller svært mykje plaga		
Støy	76 %	3,3 %		

Kjelde: Data frå folkehelseundersøkingane i Hordaland (2018) og Sogn og Fjordane (2019).

Medverknad – Innspel frå innbyggjarane i Indre Vestland

	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar
Folketalutvikling		<ul style="list-style-type: none"> ○ Fråflytting ○ Skeiv aldersfordeling (unge, eldre) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Migrasjon/innvandring: nye landsmenn bidreg med mangfald og innovasjon ○ Digitalisering – eks telemedisin for å sikre tenester i distrikta 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sentralisering ○ Aukande del eldre
Oppvekst, skule og utdanning	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lågt fråfall i skulen ○ Gode skuleprestasjonar ○ Tilgang til barnehageplassar utover det årlege opptaket 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Kopling mellom vgs og næringsliv for å tilby relevante liner ○ Opning av vgs for resten av landet ○ Vidaregåande må byggje opp under universitets- og høgskule 	
Kompetanse og rekruttering		<ul style="list-style-type: none"> ○ Rekruttering av relevant arbeidskraft 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kopling mellom vgs og næringsliv for å tilby relevante liner ○ Kompetanse gjennom internasjonale prosjekt med EU-midlar ○ Behov for kompetanse i industrien for å bli fornybarregionen 	
Samferdsel og infrastruktur		<ul style="list-style-type: none"> ○ Etterslep i vedlikehald av vegnettet ○ Dårleg kollektivtilbod ○ Dårleg framkome 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Styrke jarnbana ○ Bruke fjorden som transportåre ○ Styrke arbeidet med den «indre» vegen, RV13 ○ Digitalisering – t.d. telemedisin etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stenging av fjelloverganger vinterstid ○ Større avstandar til kommune- og fylkessenter ○ Dyrt kollektivtilbod for brukarane
Verdiskaping og innovasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nyetableringar ○ Svak omstillingsevne ○ Liten tilgang til risikovenleg kapital 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vekst i reiselivet, heilårsturisme ○ Etterspørsel etter matprodukt med kvalitet, eks cider ○ Nyskaping, entreprenørskap - Satse på nye landsmenn ○ Samverke mellom næringsutvikling og lokal samfunnsutvikling (tilskot) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fare for at eigarskap i kraftsektoren flyttast ut av fylket. Indre Vestland er Noreges kraftbelte, innovativt miljø - det nye fylket må arbeide for rammevilkår som gjer at verdiane blir i regionen

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

Bedrifter og arbeidsplassar		<ul style="list-style-type: none"> ○ Få lokale arbeidsplassar ○ Sesongbaserte næringar ○ Liten variasjon i næringslivet 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vekst i reiselivet og heilårsturisme – vinteropne fjellovergangar er viktig her. Krev betre samspel mellom reiseliv og samferdsel ○ Grønt reiseliv og turistskatt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Færre offentlege arbeidsplassar ○ Rammevilkår, eigarskap og avgiftssystem knytt til elkraft ○ For dårleg infrastruktur er ein trugsel for føretak innan reiseliv
Helse og levevanar	<ul style="list-style-type: none"> ○ Høg trivsel ○ Høg deltaking i fysisk aktivitet 			
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> ○ Naturmangfaldet har god tilstand ○ Berekraftig utnytting av naturressursar ○ Befolkninga har god tilgang til natur- og rekreasjonsområde 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Regionen ynskjer å bidra til at fylket går i front for klima og miljø 	
Kultur og fritidstilbod	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stor frivillig innsats ○ Gode idrettsanlegg ○ Varierte kulturtilbod 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Kultur er ein ressurs i reiselivs-samanheng, t.d. gjennom musikk og båtbygging 	
Klima og miljø				<ul style="list-style-type: none"> ○ Auka rasfare og flaumfare som følge av klimaendringar
Sosiale forskjellar og utanforskap			<ul style="list-style-type: none"> ○ Einsemd – stor engasjement i frivillige organisasjonar, kan bidra positivt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fleire einsame ○ Svært avhengig av frivillig innsats når det gjeld eldre og integrering
	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar

Merk: Spørjeundersøking – strategisk utval, ikkje representativt. X personar har gjennomført undersøkinga i møteregeionen Voss (X frå kommuneadministrasjon, X frå kommunepolitikk (inkl. ungdomsrepresentantar), X frå næring (bedrift, næringsråd, utviklingselskap), X frå kulturinstitusjonar/stiftingar, X frå frivillige organisasjonar).

Respondentar 127

2.2.3 Møtereion Nordhordland og HAFS

Hyllestad, Solund, Askvoll, Fjaler, Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Radøy, Lindås, Meland, Osterøy

Utviklingstrekk i Nordhordland og HAFS

Folk og busetting	<ul style="list-style-type: none"> Folketalsnedgang i kommunane nord for Sognefjorden (utanom Askvoll) dei siste fem åra. Størst vekst i kommunane nær Bergen. Kommunane kring Sognefjorden er venta å oppleve folketalsnedgang fram mot 2040. I dei meir sentrale kommunane nær Bergen, er det venta folketalsauke. Kommunane der det er venta folketalsnedgang, er det også venta ein høgare del eldre innbyggjarar (67 år eller eldre) i 2040.
Utdanning og kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> Ein større del i alderen 30-39 år har fullført vidaregåande skule (synkande), samanlikna med del med fullført høgare utdanning (aukande). Del med grunnskule som høgaste fullførte utdanningsnivå er aukande.
Næring og økonomi	<ul style="list-style-type: none"> Det er store skilnader i sysselsettingsgrada, frå om lag 63 prosent i Hyllestad til over 71 prosent i Gulen. Tertiærnæringane dominerer i Fjaler, Lindås og Meland. Hyllestad, Gulen og Osterøy, hovudvekt av sekundærnæringar. Offentleg sektor er største næring i mange kommunar. Regionen har ei særleg styrke innan marin og maritim næring.
Risiko og sårbarheit	<ul style="list-style-type: none"> Fleire område i regionen, spesielt nord for Sognefjorden, opplev mange skredhendingar. Venta auke i nedbørsmengda vil auke faren for jord-, flaum- og sørpeskred i framtida. Som følgje av havnivåstigning er det venta ei auke i stormflo.
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> Størst del av innbyggjarane med trygg tilgang til nærturterreng finn vi i kommunane nord for Sognefjorden (75-100 prosent). Solund og Gulen kjem best ut når det gjeld trygg tilgang til rekreasjonsareal (75-100 prosent), medan under 50 prosent av innbyggjarane i Fjaler har trygg tilgang.
Levekår	<ul style="list-style-type: none"> Samanlikna med nasjonalt gjennomsnitt, bur det ein større del born i låginntektshushald i Fedje, Solund og Fjaler. Resten av kommunane ligg likt eller under nasjonalt gjennomsnitt.
Samferdsle	<ul style="list-style-type: none"> Samanlikna med resten av fylket, er det mindre områder i Nordhordland og HAFS som er høgtrafikkerte. Mest trafikk finn vi i Lindås, men også i Radøy og mellom Masfjorden og Gulen til ferjestrekka Lavik – Oppedal. Dette er den mest trafikkerte ferjestrekka i regionen. I sentrale strom sør i regionen, har størst del av innbyggjarane eit mellomfrekvent kollektivtilbod. Lengre nord, i mindre sentrale kommunar, har dei fleste eit lågfrekvent kollektivtilbod.
Kultur, fritid og deltaking	<ul style="list-style-type: none"> Valdeltakinga ved både kommune- og fylkestingsval er generelt høgare i dei minst sentrale og minst folkerike kommunane i regionen. Ved stortingsval er valdeltakinga høgare i alle kommunar, og spesielt i kommunane sør for Sognefjorden. Generelt sett deltek ein større del born i kulturskule i mindre folkerike kommunar i fylket. Fleire av dei minst folkerike kommunane i Vestland, finn vi i Nordhordland og HAFS, spesielt frå Austrheim, Masfjorden og nordover. Ein større del av ungdom i regionen opplev eit godt tilbod av idrettsanlegg, samanlikna med opplevd kulturtilbod. Det er likevel store variasjonar mellom kommunane.
Levevanar og helse	

Kjelde: Vestland fylkeskommune. «Vestland | Statistikk og utviklingstrekk». 2019.

Folkehelseindikatorar for Nordhordland og HAFS

Folkehelseindikator	Deltek ein eller fleire gongar i månaden	Oppnådd pensjonsalder (67 år)	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
Deltaking i organisert aktivitet	61 %	68 %	52%	51 %
Deltaking i uorganisert aktivitet	88 %	87 %	93 %	83 %
	Del som opplev å ha god tilgang	Oppnådd pensjonsalder	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
God tilgang på offentlig transport	37 %	47 %	34 %	40 %
God tilgang på natur- og friluftsområde	96 %	96 %	91 %	92 %
God tilgang på kultur	55 %	62 %	57 %	52 %
	Ikkje plaga	Mykje eller svært mykje plaga		
Støy	82 %	1,6 %		

Kjelde: Data frå folkehelseundersøkingane i Hordaland (2018) og Sogn og Fjordane (2019).

Medverknad – Innspel frå innbyggjarane i Nordhordland og HAFS

	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar
Folketalsutvikling		<ul style="list-style-type: none"> ○ Fråflytting ○ Skeiv aldersfordeling (unge, eldre) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Utflytting av statlege arbeidsplassar ○ Digitalisering 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårleg infrastruktur, utfordrande å bu, pendle.. ○ Aldrande befolkning ○ Utfordrande med arbeidsplass berre for ein, og ikkje to
Oppvekst, skule og utdanning	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gode skuleprestasjonar ○ God kompetanse i barnehagane ○ Tilgang til barnehageplassar utover det årlege opptaket 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Desentraliserte lesesalar og utdanningstilbod ved hjelp av digitalisering ○ Fjerning av fylkesgrensa vil opne tilbodet på VGS ○ Betre moglegheit for å bu heime gjennom VGS ved utvida tilbod 	
Kompetanse og rekruttering		<ul style="list-style-type: none"> ○ Rekruttering av relevant arbeidskraft ○ Svakt utdanningstilbod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gode moglegheiter for rekruttering om det er arbeidsplass til to 	
Samferdsel og infrastruktur		<ul style="list-style-type: none"> ○ Etterslep i vedlikehald av vegnettet ○ Lite tilrettelagd for gåande og syklende ○ Dårleg kollektivtilbod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Utbetring av veg (E39 og kystveg) – potensiale for vekst ○ Ferjeavløysing ○ Litt utbetring er betre enn ingenting ○ Samordning av kollektivtilbodet mellom Hordaland og Sogn og Fjordane 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rasutsatt ○ Dårleg veg og store avstandar, lang reisetid mellom kommunane i regionen ○ Sårbart flytilbod ○ Få ferjeavgangar

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

Verdiskaping og innovasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterk omstillingsevne ○ Mange nyetableringar ○ Gode på digitalisering og ny teknologi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Få nyetableringar ○ Svak omstillingsevne 3,7 ○ Liten eller ingen tilgang på risikovenning kvapita3,6 ○ 17 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grunder-tradisjon ○ Innovasjon innan marin sektor ○ Potensiale innan det grøne skifte ○ Vekst innan reiseliv ○ Vekst innan vindkraft ○ Hydrogenproduksjon ○ Geopark 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fragmentert verkemiddelapparat
Bedrifter og arbeidsplassar	<ul style="list-style-type: none"> ○ Heilårs arbeidsplassar ○ Sterke fagmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Få eller ingen kompetanse-arbeidsplassar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Satsing på arbeid for to ○ Vidareutvikle det tette samarbeidet mellom bedriftene 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårleg infrastruktur ○ For lite mangfald blant bedriftene kan gjere det utfordrande å skaffe jobb til to
Helse og levevanar				<ul style="list-style-type: none"> ○ Kvaliteten i helsetenester ○ Dårleg tilgang på fastlege
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> ○ Naturmangfaldet har god tilstand ○ Befolkninga har god tilgang til natur- og rekreasjonsområde ○ Berekraftig utnytting av naturressursar 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Ledig areal, ferdig regulert 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Arealkonflikt og arealstorleik ved utbygging av vindkraft ○ Trykk på etablering av havbruk, fiske og industri
Kultur og fritidstilbod	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stor frivillig innsats ○ Gode idrettsanlegg ○ Variert kulturtilbod 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Kulturtilbod viktig for busetjing og trivsel ○ Frivilligheita er ein stor ressurs og er med på å bygge attraktive lokalmiljø 	
Klima og miljø			<ul style="list-style-type: none"> ○ Algeprosjekt (viktig start på grøn industri) 	
Sosiale forskjellar og utanforskap				
	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar

Respondenter 75

2.2.4 Møtereion Sunnfjord og Nordfjord

Selje, Eid, Vågsøy, Flora, Bremanger, Stryn, Gloppen, Gaular, Førde, Jølster, Naustdal

Utviklingstrekk i Sunnfjord og Nordfjord

Folk og busetting	<ul style="list-style-type: none"> Folketalsauke i kommunane dei siste fem åra, med unntak av Bremanger, Vågsøy, Selje og Jølster. Folketalsveksten fram mot 2040 er hovudsakleg venta å skje i dei meir sentrale kommunane – Førde og Flora. I 2040 er det venta at innbyggjarar som er 67 år eller eldre utgjer mellom 20 og 30 prosent av befolkninga i regionen.
Utdanning og kompetanse	<ul style="list-style-type: none"> Om lag 80 prosent av unge (25-29 år) i dei fleste kommunane har vidaregåande skule eller meir utdanning. Aukande del innbyggjarar i alderen 30-39 år har høgare utdanning (fleire enn fullført vidaregåande skule). Minst del har grunnskule (men aukande).
Næring og økonomi	<ul style="list-style-type: none"> Kommunane i indre strok har spesielt høg sysselsettingsgrad (71-75 prosent), godt over fylkessnittet. Elles ligg både Eid, Selje og Vågsøy også over fylkessnittet, og Bremanger og Flora er svært likt gjennomsnittet for Vestland. Tertiærnæringane dominerer i Stryn, Gloppen, Flora, Gaular og Vågsøy. Offentleg sektor er største næring i mange kommunar. Industri er også ein vesentleg del av arbeidsplassane. Regionen har ei særleg styrke innan marin og maritim næring og fornybar energiproduksjon.
Risiko og sårbarheit	<ul style="list-style-type: none"> Fleire område, spesielt langs fjordane, opplev mange skredhendingar. Venta auke i nedbørsmengda vil auke faren for jord-, flaum- og sørpeskred i framtida. Som følge av havnivåstigning er det venta ei auke i stormflo.
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> 75-100 prosent av innbyggjarane i fem av elleve kommunar har trygg tilgang til nærturterreng. Flora og Gloppen kjem dårlegast ut, der delen med trygg tilgang er under 50 prosent. Gaular har størst del innbyggjarar med trygg tilgang til rekreasjonsareal (75-100 prosent). I andre enden av skalaen finn vi Flora, Eid og Stryn, der under 50 prosent av innbyggjarane har trygg tilgang til rekreasjonsareal.
Levekår	<ul style="list-style-type: none"> Samanlikna med nasjonalt gjennomsnitt, bur det ein større del born i låginntektshushald i fire av elleve kommunar i regionen (Stryn, Gloppen, Flora og Bremanger). Førde har minst del born busett i låginntektshushald.
Samferdsle	<ul style="list-style-type: none"> Dei mest trafikkerte områda er sentralt i Førde og i Flora. Vegen mellom Førde og Vågsøy, via Nordfjordeid, er også blant dei meir trafikkerte strekkene i regionen. I dette område finn vi også den mest trafikkerte ferjestrekka i regionen, Anda – Lote. Dei fleste innbyggjarane har eit mellom- til lågfrekvent kollektivtilbod.
Kultur, fritid og deltaking	<ul style="list-style-type: none"> Deltaking ved kommune- og fylkestingsval er høg i Eid, Gloppen, Jølster og Naustdal. Elles ligg dei andre kommunane likt eller noko under fylkesgjennomsnittet. Det er ei høgare deltaking ved stortingsval i dei aller fleste kommunane. Størst del av ungdommen (60 prosent eller meir) i alle kommunane i regionen syns tilbodet av idrettsanlegg er bra. Godt over halvparten av ungdom i Bremanger, Vågsøy, Eid, Stryn, Gloppen og Førde syns også kulturtilbodet er bra.
Levevanar og helse	<ul style="list-style-type: none">

Kjelde: Vestland fylkeskommune. «Vestland | Statistikk og utviklingstrekk». 2019.

Folkehelseindikatorar for Sunnfjord og Nordfjord

Folkehelseindikator	Deltek ein eller fleire gongar i månaden	Oppnådd pensjonsalder (67 år)	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
Deltaking i organisert aktivitet	62 %	64 %	46 %	46 %
Deltaking i uorganisert aktivitet	90 %	90 %	92 %	84 %
	Del som opplev å ha god tilgang	Oppnådd pensjonsalder	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
God tilgang på offentlig transport	46 %	57 %	39 %	49 %
God tilgang på natur- og friluftsområde	96 %	94 %	92 %	90 %
God tilgang på kultur	82 %	82 %	78 %	75 %
	Ikkje plaga	Mykje eller svært mykje plaga		
Støy	77 %	3,1 %		

Kjelde: Data frå folkehelseundersøkingane i Hordaland (2018) og Sogn og Fjordane (2019).

Medverknad – Innspel frå innbyggerane i Sunnfjord og Nordfjord

	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar
Folketalutvikling		<ul style="list-style-type: none"> ○ Fråflytting ○ Skeiv aldersfordeling 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Arbeide for at fleire ungdom etablerer seg i regionen ○ Satsing på regionsenter viktig ○ Allereie attraktivt for turisme, kan bidra til å skape attraktive buplassar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ungdomsflukt
Oppvekst, skule og utdanning	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lågt fråfall i skulen ○ Gode skuleprestasjonar ○ Tilgang til barnehageplassar utover det årlege opptaket 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Godt, kortreist utdanningstilbod gjennom ein samla strategi for utdanning og kompetanse 	
Kompetanse og rekruttering		<ul style="list-style-type: none"> ○ Rekruttering av relevant arbeidskraft ○ Svakt utdanningstilbod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Behov for regionale kompetansemiljø, eks. på tiltak: Fjordane virtuelle campus og marint ressurscenter ○ Stort potensiale for kompetansetiltak innan vgs. og høgskule ○ Satsing på lærlingplassar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ubalanse i dag mellom statlege tenester og privat næringsliv i Nordfjordområdet
Samferdsel og infrastruktur		<ul style="list-style-type: none"> ○ Etterslep i vedlikehald av vegnettet ○ Dårleg kollektivtilbod ○ Dårleg tilrettelagd for syklande og gåande 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Betre infrastruktur binder fylket saman. Eks E39, kystvegen, Stad skipstunnel, hurtigbåt Bergen-Ålesund, ny miljøvennleg teknologi (digitalisering og elektrifisering) ○ Bompengjevilje for FV57 Dale-Førde ○ Breiband til alle, viktig for å redusere avstand og tid 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rasfarlege vegar ○ Mangelfullt kollektivtilbod, lite tilpassa behovet ○ Større avstandar mellom nord og sør i fylket, utfordrande med dagens infrastruktur mange område ○ Nedbygging av flyrute (Førde-Bergen) ○ Uoversiktleg offentlig forvaltning innan breiband
Verdiskaping og innovasjon	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterk omstillingsevne ○ Gode på digitalisering og ny teknologi 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nyetableringar ○ Liten tilgang til risikovenleg kapital 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Langsiktige innovasjonsstrategiar vil kunne bidra til utvikling og vekst i grønne næringar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Verkemiddelapparat må vere til stades lokalt

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

			<ul style="list-style-type: none"> o Kystrådet og fokus på nye verkemiddel tilpassa kysten er viktig for verdiskapinga 	
Bedrifter og arbeidsplassar	<ul style="list-style-type: none"> o Heilårs arbeidsplassar 	<ul style="list-style-type: none"> o Sårbare fagmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> o Turismen er i vekst og det er investeringsvilje – viktig å satse på heilårsturisme og digitale plattformer o Etablere statlege funksjonar 	<ul style="list-style-type: none"> o Næringslivet må vere budd på det digitale skiftet o Samferdsel og infrastruktur er ei utfordring for ytterlegare vekst innan reiseliv
Helse og levevanar				
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none"> o Naturmangfaldet har god tilstand o Berekraftig utnytting av naturressursar o Befolkninga har god tilgang til natur- og rekreasjons-område 			
Kultur og fritidstilbod	<ul style="list-style-type: none"> o Stor frivillig innsats o Gode idrettsanlegg o Variert kulturtilbod 		<ul style="list-style-type: none"> o Fokus på regionale kultursatsingar o Etablere nynorskhuset i Førde o Dyrke regionen si styrke når det gjeld festivalar – mange ringverknader 	
Klima og miljø			<ul style="list-style-type: none"> o Lokale miljø har høg kompetanse innan den grønne skiftet 	<ul style="list-style-type: none"> o
Sosiale forskjellar og utanforskap			<ul style="list-style-type: none"> o Følgje ut vidareutvikle Gloppen-modellen for integrering o Festivalar kan nyttast for å fremje integrering o Fremje samarbeid mellom frivillige, næringsliv og det offentlege – viktig ressurs for trivsel, integrering og deltaking 	<ul style="list-style-type: none"> o Frykt for sentralisert mobbe- og elevombod o Dårleg kollektivtilbod, trussel for integrering og deltaking
	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar

2.2.5 Møteregion Sunnhordland

Sveio, Bømlo, Etne, Austevoll, Stord, Fitjar, Tysnes, Kvinnherad

Utviklingstrekk i Sunnhordland

Folk og busetting	<ul style="list-style-type: none">Folketalsvekst dei siste fem åra, med unntak av Kvinnherad. Venta folketalsvekst fram mot 2040 i dei mest sentrale kommunane i fylket, det inkluderer Stord og Sveio i denne regionen.Bømlo og Kvinnherad er venta å ha spesielt høg del eldre (67 år eller eldre) innbyggjarar i 2040.
Utdanning og kompetanse	<ul style="list-style-type: none">Større del i aldersgruppa 30-39 år har fullført vidaregåande skule, samanlikna med dei som har høgare utdanning. Del med høgare utdanning har likevel auka dei siste fire åra, medan del med vidaregåande skule har gått noko ned. Del med grunnskule i denne aldersgruppa har auka noko, likt med elles i fylket.
Næring og økonomi	<ul style="list-style-type: none">Sysselsettingsgrada i dei fleste kommunane ligg nær fylkessnittet, bortsett frå eit noko høgare nivå i Austevoll (71 prosent).Tertiærnæringane dominerer i Etne, Stord, Bømlo og Austevoll. Del sysselsette innan sekundærnæringane er likevel tilnærma like stor i dei tre førstnemnde kommunane. Offentleg sektor er største næring i Fitjar, Tysnes, Kvinnherad, og spesielt i Sveio.Regionen har ei særleg styrke innan marin og maritim næring og fornybar energiproduksjon.
Risiko og sårbarheit	<ul style="list-style-type: none">Store område i regionen har høg/svært høg radonfare.Som følgje av havnivåstigning er det venta ei auke i stormflo.
Areal, natur og kulturminne	<ul style="list-style-type: none">Over halvparten av innbyggjarane i alle kommunane har trygg tilgang til nærturterreng. Delen er spesielt høg i Sveio, Bømlo og Tysnes (75-100 prosent).Over halvparten av innbyggjarane i alle kommunane har trygg tilgang til rekreasjonsareal, med unntak av Etne (under 50 prosent).
Levekår	<ul style="list-style-type: none">Alle kommunane har ein lik eller mindre del born busett i låginntektshushald, samanlikna med nasjonal gjennomsnitt (12,3 prosent). Unntaket er Sveio.
Samferdsle	<ul style="list-style-type: none">Det er mykje trafikk i store deler av regionen, spesielt i Sveio, Stord og Bømlo, men også mellom Fitjar og Os (i Bergensområdet). I sistnemnde område finn vi også ferjestrekka Halhjem – Sandvikvåg. Dette er ein av mange ferjestrekker i regionen, men Halhjem – Sandvikvåg er den mest trafikkerte.Størst del av innbyggjarane har eit mellom- til lågfrekvent kollektivtilbod.
Kultur, fritid og deltaking	<ul style="list-style-type: none">Det er generelt noko lågare deltaking ved kommune- og fylkestingsval i regionen, samanlikna med gjennomsnittet for fylket. Fleire av kommunane har ei høgare deltaking enn fylkesgjennomsnittet ved stortingsval.Over 60 prosent av ungdom i alle kommunar i regionen syns tilbodet av idrettsanlegg er bra (manglar data frå Tysnes). Variasjonen mellom kommunane er noko større når det gjeld kulturtilbod, men over halvparten av ungdom i Etne, Stord, Kvinnherad, Fitjar og Bømlo syns tilbodet er bra.
Levevanar og helse	<ul style="list-style-type: none">

Kjelde: Vestland fylkeskommune. «Vestland | Statistikk og utviklingstrekk». 2019.

Folkehelseindikatorar for Sunnhordland

Folkehelseindikator	Deltek ein eller fleire gongar i månaden	Oppnådd pensjonsalder (67 år)	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
Deltaking i organisert aktivitet	60 %	67 %	41 %	46 %
Deltaking i uorganisert aktivitet	88 %	91 %	90 %	82 %
	Del som opplev å ha god tilgang	Oppnådd pensjonsalder	Unge (18-24 år)	Låg inntekt (under 350 000 kroner)
God tilgang på offentlig transport	37 %	49 %	40 %	47 %
God tilgang på natur- og friluftsområde	96 %	94 %	93 %	91 %
God tilgang på kultur	80 %	85 %	79 %	77 %
	Ikkje plaga	Mykje eller svært mykje plaga		
Støy	82 %	3 %		

Kjelde: Data frå folkehelseundersøkingane i Hordaland (2018) og Sogn og Fjordane (2019).

Medverknad – Innspel frå innbyggjarane i Sunnhordland

	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar
Folketalutvikling		<ul style="list-style-type: none"> ○ Skeiv aldersfordeling ○ Fråflytting ○ Spreidd busetnad 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Funksjonar og arbeidsplassar (statlege og fylkeskommunale) må til regionen for å balansere mot Rogaland 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fryktar utkantposisjon i fylket til tross for at regionen er sentral i Vest-Noreg ○ For få unge i regionen
Oppvekst, skule og utdanning	<ul style="list-style-type: none"> ○ God tilgang til barnehageplassar heile året ○ Høg kompetanse i barnehagane ○ Lågt fråfall i skulen 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Desentralisert skulestruktur med sterke fagmiljø ○ Legge til rette for verdig og meningsfylt liv ved å tilby tilrettelagd opplæring (TO) med mykje praksis so nært heimen som mogleg på vidaregåande skule ○ Betre tilrettelagd transport på sjø vil fremje felles utnytting av skuletilbodet i området (inkludert tilbodet til Rogaland) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fylkessamanslåinga kan få følgjer for moglegheita til bruk av vidaregåande skule i Rogaland. Tilbodet må oppretthaldast og fylgjast opp med transportmoglegheiter. ○ Mange ungdom frå regionen går på vidaregåande skule i Rogaland – utfordrande å følgje utviklinga då dei ofte ikkje er med i statistikken til Hordaland i dag
Kompetanse og rekruttering		<ul style="list-style-type: none"> ○ Vanskeleg å rekruttere relevant ○ Svakt arbeidstilbod 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kompetanseutvikling må skje i nært samarbeid med næringar, dømesvis praksisplass hjå lokale næringar, klasserom ute på anlegga ○ Lokale næringar sitt fokus på teknologisk utvikling og kvalitet er med på å bygge kompetanse lokalt 	

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

<p>Samferdsel og infrastruktur</p>		<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårleg kollektivtilbod ○ Etterslep i vedlikehald av vegnettet ○ Dårleg tilrettelagd for syklende og gåande 	<ul style="list-style-type: none"> ○ E39 må på plass, svært viktig for å skape eit vekstkraftig næringsliv og attraktivitet for regionen ○ Bru for ferje er svært viktig for innbyggjarane ○ Vintersikker, rassikker og gul stripe på E134 – det viktigaste aust-vest sambandet ○ Hurtigbåt i Sunnhordlandbassenget og mot Bergen er viktig, knyte heile kysten i Vestland saman ○ «Hent meg»-prosjektet ○ Samordning mellom kollektiv og reiseliv kan opne opp for betre tilbod til innbyggjarane, dømesvis «Travel like the locals» ○ Flyplassen på Stord er viktig, må få same forvaltningsnivå som flyplassane i Sogn og Fjordane 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rasutsette vegar ○ Lite tilrettelagt for syklistar i tunellane ○ Lite fornuftige stoppestader med hurtigbåt i dag gjer det upraktisk for mange. ○ Stoppestad der folk bur er viktig ○ Bekymra for el-ferjesatsinga grunna moglege negative konsekvensar som kutt i rutetilbodet
<p>Verdiskaping og innovasjon</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterk omstillingsevne ○ Gode på digitalisering og ny teknologi ○ Gode på å skaffe seg ny kunnskap gjennom bedrifts- eller forskingsarbeid 	<ul style="list-style-type: none"> ○ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Etterspurde merkevarer innan fiskeri som kan vidareutviklast, konstant fokus på utvikling og bygging av varer med høg kvalitet ○ Behov for å utvikle berekraftige anlegg (elektrifisering, nye forkjelder, betre fiskehelse, postsmolt, avfallsprodukt) 	
<p>Bedrifter og arbeidsplassar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sterke fagmiljø ○ Heilårs arbeidsplassar ○ Mange lokale arbeidsplassar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sårbare fagmiljø ○ Liten variasjon i næringslivet ○ Få eller ingen kompetansearbeidsplassar 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Satsing på nyskaping og ny teknologi i marin og maritim næring, som regionen allereie er sterte innan, må prioriterast ○ Nye fiskerihamner er under arbeid. Etter regionreforma går fiskerihamner over til fylket, skapar nye moglegheiter ○ Tettare samarbeid med Rogaland om næringsklynger (marin, maritim, energi, reiseliv, shipping) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Svært få offentlege arbeidsplassar (statleg og fylkeskommunale) skapar mindre breidde i arbeidsmarknaden ○ Fylkesgrensa mot Rogaland skapar hindringar for utvikling – viktig med tett samarbeid med Haugalandrådet om å styrke felles bu- og arbeidsmarknad ○ Kystsoneplanen – for detaljert, overstyring, skapar ikkje moglegheiter
<p>Helse og levevanar</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ 		<ul style="list-style-type: none"> ○ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Livsstilssjukdommar som gjev alvorlege utfordringar for den einskilde og for samfunnet
<p>Areal, natur og kulturminne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ God tilgang til natur- og rekreasjonsområde ○ Naturmangfaldet har god tilstand ○ Berekraftig utnytting av tilgjengelege naturressursar 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Regelverk, godt planarbeid og like rammeføresetnader som legg til rette for og fremjar god utvikling av akvakulturlandskap 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ynskje om å bygge ut vindkraft (on- og offshore) ○ Altfor lite areal tilgjengeleg for utvikling, både på land og til sjøs
<p>Kultur og fritidstilbod</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Variert kulturtilbod ○ Stor frivillig innsats ○ Gode idrettsanlegg 		<ul style="list-style-type: none"> ○ Viktige delar av norgeshistoria har utspunne seg i Sunnhordland (kristning, dei tidlegaste lovtinga) – kan bidra til å bygge opp under vestlandsidentitet og kultur 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dårleg kollektivtilbod og korrespondanse mellom dei ulike tilboda, gjer det vanskelegare for mange å delta på fritida

Rapport frå regionale dialogmøte – utkast – vedlegg til løypemelding til FN- arbeidsutvalet
13.mai 2019

			<ul style="list-style-type: none"> ○ Utnytte dei viktige kulturanlegga i regionen meir, dømesvis Moster Amfi og Baroniet i Rosendal 	
Klima og miljø			<ul style="list-style-type: none"> ○ Mykje havvind ved kysten - gode moglegheiter for utbygging av vindkraft i regionen ○ Reduserer CO2-avtrykket på laks gjennom (1) god fiskehelse gjennom kortare tid i sjø (noko som aukar overlevinga) og (2) foredling lokalt 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Fiskerinæringa ytrar motstand til offshore vindkraft ○ Kollektivtransport til sjøs er viktig i regionen, men forureininga er altfor høg
Sosiale forskjellar og utanforskap			<ul style="list-style-type: none"> ○ Arbeide for trygge skulemiljø for å hindre fråfall 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lite fokus på utfordringane som kjem med personar som er multisykje – gjer det vanskelegare å legge til rette for verdige liv
	Styrkar	Svakheiter	Moglegheiter	Truslar

Respondenter 45